

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej z Wos

Klasa 2.

Zakres rozszerzony

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia śródrocznej oceny klasyfikacyjnej					
VII. Demokratyzacja					
1. Geneza demokracji	– wyjaśnia pojęcia: <i>demokracja, demokracja ateńska, Zgromadzenie Ludowe (eklezja), republika, republika rzymska, senat, demokracja burżuazyjna, Izba Lordów, Izba Gmin, Deklaracja niepodległości Stanów Zjednoczonych,</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>kworum, zgromadzenia centurialne i tribusowe, Habeas Corpus Act, Bill of Rights (Ustawa o prawach), Konstytucja Stanów Zjednoczonych Ameryki, prawa wyborcze, sufrażystki, Międzynarodowa Organizacja Pracy;</i> – omawia proces	– charakteryzuje główne fazy kształtowania się demokracji i upowszechniania praw wyborczych; – przedstawia zasady demokracji obowiązujące w republice rzymskiej; – wyjaśnia, jakie rozwiązania wprowadzone w Anglii, USA i we Francji świadczą o powstaniu w tych krajach demokracji.	– porównuje zasady funkcjonowania i uprawnienia zgromadzeń ludowych w Atenach i republice rzymskiej; – analizuje wpływ demokracji ateńskiej na współczesną demokrację.	– uzasadnia wpływ ustroju republiki rzymskiej na współczesną demokrację; – analizuje wpływ idei oświeceniowych na kształtowanie się współczesnej demokracji; – dokonuje analizy genezy praw kobiet.

	<i>trójpodział władzy, Deklaracja praw człowieka i obywatela.</i>	kształtowania się demokracji w starożytnych Atenach.			
2. Polskie tradycje demokratyczne	– wyjaśnia pojęcia: <i>demokracja szlachecka, izba poselska, liberum veto, Sejm Wielki, Konstytucja 3 maja, Konstytucja Księstwa Warszawskiego, Konstytucja Królestwa Polskiego, mała konstytucja, Konstytucja marcową, Konstytucja kwietniowa, Konstytucji RP.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>przywilej cerekwicko-nieszawski, electio viritim, konstytucja nihil novi, artykuły henrykowskie, prerogatywy, dwuizbowy sejm walny, Statut organiczny, konstytucja okrojowana, Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej;</i> – przedstawia proces kształtowania się demokracji szlacheckiej.	– przedstawia polskie tradycje demokratyczne na przykładzie podstawowych instytucji ustrojowych artykułów henrykowskich i Konstytucji marcowej; – wyjaśnia znaczenie Konstytucji 3 maja dla historii Polski; – charakteryzuje proces budowania demokracji w II RP.	– porównuje i argumentuje, czy demokracja szlachecka była lepszym ustrojem niż monarchia absolutna; – na podstawie źródła statystycznego: <i>Zmiany systemu politycznego w Polsce w latach 1946–2010</i> wyjaśnia, z jakimi wydarzeniami należy wiązać wzrosty tendencji demokratycznych w Polsce.	– analizuje, dlaczego po II wojnie światowej zmieniono ustrój Polski; – uzasadnia, które z polskich konstytucji budziły wątpliwości co do ich demokratycznego charakteru.
3. Rozwiązania polityczno-ustrojowe PRL-u	– wyjaśnia pojęcia: <i>Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (PKWN), Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, referendum 3x3tak, mała konstytucja z 1947 r., Polska Zjednoczona</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Krajowa Rada Narodowa (KRN), Rząd Tymczasowy Rzeczypospolitej Polskiej, dyktatura proletariatu, Związek Młodzieży Polskiej (ZMP), zasada nomenklatury, nowelizacja konstytucji, monizm władzy;</i>	– przedstawia niedemokratyczny charakter polskich rozwiązań polityczno-ustrojowych z okresu tzw. Polski Ludowej (monizm, kierownicza rola gremiów decyzyjnych PZPR, system fikcji ustrojowych).	– charakteryzuje niedemokratyczny charakter rozwiązań polityczno-ustrojowych w Polsce pod rządami komunistów; – na podstawie tekstu źródłowego: <i>Ustrój Polski Ludowej</i> rozstrzyga, czy zdaniem autora istnieje związek między okresem totalitarnym i autorytarnym PRL-u.	– uzasadnia, że okres sprawowania władzy w Polsce przez komunistów był systemem fikcji ustrojowych; – analizuje kwestie różnorodności traktowania w pamięci społecznej okresu tzw. Polski Ludowej

	<i>Partia Robotnicza, Zjednoczone Stronnictwo Ludowe (ZSL), Stronnictwo Demokratyczne (SD), Polska Rzeczpospolita Ludowa.</i>	– wyjaśnia, na czym polegał monizm władzy w Polsce Ludowej.			oraz jego rozliczenia na podstawie literatury.
4. Polska w okresie transformacji systemowej	– wyjaśnia pojęcia: <i>demokratyzacja, transformacja demokratyczna, zastąpienie, transformacja, przemieszczenie, interwencja, porozumienia sierpniowe, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, stan wojenny, Obrady Okrągłego Stołu.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>transformacja systemowa, Jesień Narodów, konsolidacja demokracji, model liniowy, model cykliczny, model dialektyczny, pierestrojka, głośność, dekomunizacja, polityka grubej kreski, Instytut Pamięci Narodowej, lustracja.</i>	– przedstawia polską drogę do demokratyzacji kraju i ustala jej charakter; – przedstawia – na wybranych przykładach – różne modele demokratyzacji.	– porównuje różne modele dekomunizacji i lustracji oraz rozważa ich zasadność.	– analizuje, czy we współczesnej Polsce jest potrzebna dekomunizacja i lustracja; – rozważa, na ile polska demokratyzacja z przełomu lat 80. i 90. XX wieku miała charakter reformy, a na ile – rewolucji.
5. Istota demokracji	– wyjaśnia pojęcia: <i>demokracja, wartości demokracji, wolność, równość, sprawiedliwość, trójpodział władzy, system kooperacji</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>suwerenność narodu, teoria umowy społecznej, zasada podziału i równowagi władz, konstytucjonalizm, zasada praworządności</i>	– charakteryzuje zasady ustrojowe zawarte w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (demokratycznego państwa prawnego, unitarnej formy państwa, zwierzchnictwa narodu, gwarancji praw i wolności jednostki, konstytucjonalizmu, podziału i równowagi władz, re-	– wyjaśnia, dlaczego zasadę konstytucjonalizmu możemy powiązać z zasadą praworządności; – charakteryzuje różne odmiany pluralizmu; – rozstrzyga, czy umowa społeczna może prowadzić do	– analizuje sformułowania preambuły Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; – uzasadnia, dlaczego wolność, równość i sprawie-

	<p><i>cji, pluralizm;</i> – przedstawia fundamentalne zasady demokracji.</p>	<p>(<i>państwa prawa</i>), <i>zasada poszanowania praw człowieka i praw mniejszości;</i> – omawia różnice w interpretacji wolności; – wyjaśnia, na czym polega równość szans.</p>	<p>publikańskiej formy rządu, pluralizmu, decentralizacji, samorządności, społecznej gospodarki rynkowej).</p>	<p>totalitaryzmu.</p>	<p>dliwość są uznawane za podstawowe wartości demokracji; – analizuje kwestię pojmowania równości, wolności i sprawiedliwości w różnych nurtach myśli politycznej.</p>
<p>6. Formy demokracji</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>demokracja bezpośrednia, referendum, referendum lokalne, plebiscyt, inicjatywa ludowa, zgromadzenie ludowe, demokracja pośrednia, czynne prawo wyborcze, bierne prawo wyborcze.</i></p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>weto ludowe</i> (tzw. <i>referendum abrogacyjne</i>), <i>abrogacyjny, inicjatywa obywatelska;</i> – przedstawia specyfikę referendum ogólnokrajowego i rodzajów referendów lokalnych w Rzeczypospolitej Polskiej.</p>	<p>– charakteryzuje formy demokracji bezpośredniej; – wyjaśnia, jakie warunki muszą zostać spełnione, by referendum się odbyło oraz by jego wyniki były wiążące (w przypadku lokalnych – by było ważne).</p>	<p>– charakteryzuje – na wybranym przykładzie – wpływ konsultacji publicznych na kształtowanie prawa w Rzeczypospolitej Polskiej.</p>	<p>– omawia i analizuje przebieg demokratycznych wyborów; – przedstawia zalety i wady demokracji bezpośredniej i pośredniej na przykładzie referendum, inicjatywy ludowej i wyborów do organów przedstawicielskich.</p>
<p>7. Patologie życia publicznego</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>dyktatura większości, anarchia, biurokratyzaacja władzy, korupcja, nepotyzm, autorytaryzm, totalitaryzm;</i> – wymienia pato-</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>alienacja władzy, partykularyzm, klientelizm, autokratyzm;</i> – przedstawia mechanizmy korupcji; – wymienia skutki alienacji władzy.</p>	<p>– rozpoznaje przejawy patologii życia publicznego i wykazuje ich negatywny wpływ na życie publiczne; – wykazuje znaczenie klientelizmu w sprawowaniu władzy na podstawie literatury.</p>	<p>– analizuje z wykorzystaniem materiałów medialnych i danych statystycznych różne przejawy zagrożeń dla funkcjonowania demokracji; – przeprowadza wywiad w formie ankiety, w którym ustala problemy związane z funkcjonowaniem szkoły nurtujące społeczność szkolną.</p>	<p>– uzasadnia, dlaczego podejmowanie decyzji przez większość obywateli może stanowić zagrożenie dla demokracji; – wyjaśnia, na czym polega destrukcyjny wpływ</p>

	logie życia publicznego.				patologii władzy na życie publiczne.
8. Czy chciałbyś/chciałabyś żyć w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej? – dyskusja	– wyjaśnia pojęcie: <i>Polska Rzeczypospolita Ludowa</i> .	– omawia tekst A. Mazura <i>Prześladowanie ze strony władzy w czasach PRL-u</i> i przedstawia własną opinię	– charakteryzuje życie w PRL-u, przedstawia jego blaski i cienie.	– analizuje tekst źródłowy dotyczący sentymentu Polaków do PRL-u; – uzasadnia własne stanowisko odpowiednimi argumentami.	– argumentuje własne stanowisko na forum.
9. Demokratyzacja – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
10. Demokratyzacja – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
VIII. Myśl polityczna					
1. Istota państwa	– wyjaśnia pojęcia: państwo, <i>konceptcja państwa, suwerenność, terytorium państwa, władza publiczna, przymusowość, obywatelstwo</i> .	– wyjaśnia pojęcia: <i>konceptcja teistyczna, konceptcja umowy społecznej, konceptcja marksistowska, konceptcja podboju i przemocy</i> ; – omawia najważniejsze teorie genezy państwa (Arystotelesa, teistyczna, umowy społecznej, podboju, marksistowska).	– znajduje podobieństwa i różnice w różnych poglądach na państwo; – charakteryzuje atrybuty państwa jako organizacji politycznej (terytorialność, przymusowość, suwerenność zewnętrzną i wewnętrzną); – przedstawia cechy państwa i władzy państwowej.	– charakteryzuje różne konceptcje genezy państwa; – wyjaśnia różnicę między suwerennością wewnętrzną a zewnętrzną.	– uzasadnia swój pogląd na temat genezy państwa.

2. Funkcje państwa i legitymizacji władzy	– wyjaśnia pojęcia: <i>funkcja wewnętrzna państwa, funkcja zewnętrzna państwa, legitymizacja władzy, charyzma, władza.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>władza tradycyjna, legitymizacja przez charyzmę, władza legalna, władza polityczna, władza publiczna, władza państwowa.</i>	– charakteryzuje władzę jako zjawisko społeczne i rozróżnia rodzaje władzy; – omawia funkcje państwa; – wyjaśnia, na czym polegają różnice pomiędzy poszczególnymi rodzajami legitymizacji.	– charakteryzuje zjawisko legitymizacji władzy państwowej, odnosząc teorię Maxa Webera do współczesnych przykładów; – na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, na czym polega różnica między przywódcą populi–stycznym a charyzmatycznym.	– uzasadnia na wybranym przykładzie, że państwo odgrywa rolę narodotwórczą; – analizuje specyficzne cechy władzy politycznej; – uzasadnia na wybranym przykładzie, że naród odgrywa rolę państwowotwórczą.
3. Formy państwa	– wyjaśnia pojęcia: <i>forma państwa, monarchia, republika, monarchia elekcyjna, prawo saliczne, regiony, unia personalna, unia realna, konfederacja, federacja, landy, reżim polityczny;</i> – wyjaśnia, czym się różni federacja od konfederacji; – omawia cechy państw ze względu na reżim polityczny.	– wyjaśnia pojęcia: <i>państwo unitarne, państwo złożone, autorytaryzm, totalitaryzm, monarchia parlamentarna, monarchia konstytucyjna, monarchia absolutna, republika prezydencka, republika parlamentarna;</i> – przedstawia ustroje terytorialno-prawne we współczesnych państwach demokratycznych.	– charakteryzuje władzę jako zjawisko społeczne i rozróżnia rodzaje władzy; – przedstawia, odwołując się do współczesnych przykładów, typologie współczesnych monarchii ze względu na pozycję głowy państwa (absolutna, konstytucyjna, parlamentarna); – charakteryzuje rodzaje państw złożonych; – wyjaśnia podział na państwa unitarne i złożone oraz ze względu na stopień decentralizacji.	– charakteryzuje zjawisko legitymizacji władzy państwowej, odnosząc teorię Maxa Webera do współczesnych przykładów; – wykazuje różne przyczyny funkcjonowania terytoriów autonomicznych; – porównuje pozycję władcy w poszczególnych rodzajach monarchii.	– analizuje normy dotyczące sukcesji; – przedstawia różnice między państwem scentralizowanym a zdecentralizowanym.
4. Status obywatela w państwie	– wyjaśnia pojęcia: <i>obywatel-</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>zasada krwi (łac. ius</i>	– przedstawia zasady nabywania obywatelstwa oraz procedury jego	– wyjaśnia, w jakich przypadkach obywatel Polski może	– analizuje kwestię, dlaczego osoba

	<p>stwo, naturalizacja, repatriant, bezpaństwowiec (apatryda), Karta Polaka, podwójne obywatelstwo.</p>	<p>sanguinis), zasada ziemi (łac. ius soli), reintegracja, wiza repatriacyjna, prawo opcji;</p> <p>– wymienia przepisy regulujące kwestie polskiego obywatelstwa;</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób człowiek może zostać bezpaństwowcem.</p>	<p>uzyskiwania w Rzeczypospolitej Polskiej;</p> <p>– wyjaśnia pojęcie: <i>bezpaństwowiec</i> i kwestię posiadania wielu obywatelstw;</p> <p>– omawia tryb uzyskania obywatelstwa w Polsce.</p>	<p>uzyskać podwójne obywatelstwo;</p> <p>– charakteryzuje warunki umożliwiające zrzeczenie się obywatelstwa polskiego;</p> <p>– na podstawie Ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim wyjaśnia, kiedy Prezydent RP nie wyraża zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego.</p>	<p>posiadająca podwójne obywatelstwo nie może podjąć służby wojskowej;</p> <p>– wyszukuje argumenty i analizuje kwestię podstawowego sposobu nadawania w Polsce obywatelstwa przez prawo krwi czy prawo ziemi.</p>
<p>5. Aspekt historyczny i współczesny polityki</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>polityka, ideologia, myśl polityczna, doktryna, program polityczny, sprawowanie władzy, podmioty bezpośrednie (wtórne) polityki, podmiot polityczny, podmioty ostateczne (pierwotne) polityki.</i></p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>politologia, klasyczna koncepcja polityki, koncepcja kon-sensualna, koncepcja koercyjna, koncepcja konfliktowa, marketing polityczny, koncepcja polityki bez ideologii.</i></p>	<p>– przedstawia różne rozumienia pojęcia polityki;</p> <p>– wymienia wszystkie możliwe sposoby wpływania podmiotów na politykę;</p> <p>– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, jaki jest cel marketingu politycznego.</p>	<p>– na podstawie różnych źródeł informacji ocenia, która z koncepcji rozumienia polityki dominuje w praktyce życia publicznego w Polsce;</p> <p>– charakteryzuje wybrane aktualne wydarzenia polityczne pod kątem towarzyszącego im zjawiska konfliktu i kompromisu politycznego.</p>	<p>– analizuje, na wybranych przykładach, zjawiska konfliktu i kompromisu politycznego;</p> <p>– uzasadnia związek polityki z państwem.</p>
<p>6. Ideologie i doktryny polityczne</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>ideologia polityczna, doktryna polityczna, doktryny lewicowe, doktryny centrowe, doktryny prawicowe,</i></p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>doktryny rewolucyjne, doktryny reformistyczne, doktryny konserwatywne, doktryny reakcyjne, doktryny utopijne, doktryny egalitarne</i></p>	<p>– wyjaśnia, czym różni się ideologia od doktryny;</p> <p>– omawia założenia faszyzmu, nazizmu i komunizmu oraz dokonuje ich krytyki z punktu widzenia praw człowieka i demokracji;</p> <p>– wyjaśnia, kiedy nie należy utożsamiać doktryny z ideologią.</p>	<p>– porównuje założenia myśli liberalnej i konserwatywnej;</p> <p>– porównuje założenia myśli socjaldemokratycznej i katolickiej nauki społecznej;</p> <p>– charakteryzuje doktryny ze względu na stosunek do rzeczywistości społecznej;</p>	<p>– uzasadnia, dlaczego doktryny centrowe stwarzają największą możliwość współpracy zarówno z ugrupowaniami lewicowymi, jak i prawi-</p>

	<i>reformizm, rewizjonizm.</i>	(<i>równościowe</i>), <i>doktryny solidarystyczne, doktryny elitarne</i> ; – omawia funkcje myśli politycznej.		– analizuje bieżące zmiany w kraju i na świecie pod kątem doktryn, na których zostały one oparte.	cowymi; – analizuje kwestię pojmowania równości, wolności i sprawiedliwości w różnych nurtach myśli politycznej.
7. Współczesne ideologie	– wyjaśnia pojęcia: <i>liberalizm, konserwatyzm, socjalizm utopijny, komunizm, myśl katolicka, sobór watykański II, encyklika, partie chadeckie, wolna konkurencja.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>integryzm, leseferizm, atomizacja, rewizjonizm, egalitaryzm, interwencjonizm w gospodarce, personalizm, subsidiarność, solidaryzm społeczny</i> ; – omawia założenia konserwatyizmu, liberalizmu, socjaldemokracji i nauki społecznej kościoła katolickiego.	– porównuje założenia myśli liberalnej i konserwatywnej; – przedstawia stosunek ideologii do państwa.	– porównuje założenia myśli socjaldemokratycznej i katolickiej nauki społecznej; – przedstawia rolę jednostki w społeczeństwie i gospodarce w świetle ideologii konserwatywnej i nauki społecznej Kościoła katolickiego.	– analizuje kwestię pojmowania równości, wolności i sprawiedliwości w różnych nurtach myśli politycznej; – uzasadnia, która z ideologii wyznacza jednostce najkorzystniejszą pozycję w społeczeństwie.
8. Ideologie totalitarne	– wyjaśnia pojęcia: <i>komunizm, faszyzm, nazizm, totalitaryzm, antysemityzm, rasizm, kolektywizm, narody obce rasowo, ideokracja, ruchy o charakterze neofaszystowskim, monopartia,</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>materializm dialektyczny, maoizm, kult wodza</i> ; – wymienia cechy totalitaryzmu; – omawia założenia faszyzmu, nazizmu i komunizmu.	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, jakie techniki wykorzystywali naziści i komuniści dla szerzenia swoich ideologii; – podaje podobieństwa i różnice między takimi ideologiami, jak faszyzm, nazizm i komunizm.	– przedstawia założenia faszyzmu, nazizmu i komunizmu oraz dokonuje ich krytyki z punktu widzenia praw człowieka i demokracji; – argumentuje, co mogło skłonić ludzi do poparcia zbrodniczych ideologii, takich jak faszyzm czy komunizm; – uzasadnia, dlaczego te ideologie nie są akceptowane w państwach demokratycznych.	– uzasadnia, dlaczego zakazuje się rozpowszechniania ideologii totalitarnych we współczesnym świecie; – analizuje założenia ideologii totalitarnych z punktu widzenia praw człowieka i demokracji.

	<i>państwo policyjne.</i>				
9. Ideowe ruchy narodowe, regionalne i separatystyczne	– wyjaśnia pojęcia: <i>myśl polityczna, szowinizm, regionalizm.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>terytorializm, separatyzm, ruchy etniczne;</i> – wymienia najważniejsze ruchy narodowe i separatystyczne w Europie.	– przedstawia założenia ideowe ruchów narodowych, regionalnych i separatystycznych oraz myśli propaństwowej; – na podstawie mapy i tabeli wyszukuje ruchy narodowe, etniczne i separatystyczne w Europie.	– charakteryzuje regionalizm i separatyzm; – analizuje kwestię pojmowania równości, włości i sprawiedliwości w różnych nurtach myśli politycznej; – uzasadnia, czy Europa jest kontynentem państw narodowych, czy sporów niepodległościowych.	– analizuje założenia myśli propaństwowej i antypaństwowej w różnych ideologiach; – dokonuje analizy porównawczej ruchów narodowych, regionalnych i separatystycznych.
10. W jaki sposób ideologie kształtują stosunki międzynarodowe? – dyskusja	– wyjaśnia pojęcie: <i>populizm.</i>	– przedstawia opinie dotyczące głoszonych ideologii i propozycji populistycznych.	– porównuje oba teksty źródłowe i zawarte w nich opinie	– przedstawia własne stanowisko wobec problemu ideologii i populizmu; – ocenia i popiera własne stanowisko odpowiednimi argumentami.	– formułuje i uzasadnia własne stanowisko na forum.
11. Myśl polityczna – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
12. Myśl polityczna – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
IX. Rywalizacja o władzę					
1. Partie polityczne	– wyjaśnia pojęcia: <i>partia polityczna, klub polityczny, partia masowa, partia</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>pragmatyzm, marketing polityczny, partie konserwatywne, partie chrześcijań-</i>	– przedstawia proces ewolucji instytucjonalnej i ideologicznej partii politycznych; – wyjaśnia, jakimi cechami powinna się wyróżniać organizacja	– charakteryzuje funkcje partii politycznych; – porównuje programy społeczno-polityczne, które mogą być realizowane przez partie	– uzasadnia związek programu politycznego z doktryną i ideologią polityczną;

	<p>wyborcza, program polityczny;</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia cechy partii politycznej; – przedstawia proces kształtowania się partii politycznych. 	<p>sko-demokratyczne (chadeckie), partie liberalne, partie socjaldemokratyczne, partie chłopskie, partie ekologiczne;</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia, na czym polega różnica w funkcjach partii politycznych w państwach demokratycznych i niedemokratycznych. 	<p>społeczna, aby można ją uznać za partię polityczną;</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje podział partii politycznych ze względu na cechy organizacji i funkcjonowania. 	<p>polityczne;</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizuje, czy współcześnie partie polityczne powinny realizować założenia ideologiczne, czy też kierować się pragmatyką. 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia zasadność stosowania we współczesnych programach politycznych uniwersalnych i pragmatycznych treści.
2. Systemy partyjne	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: <i>system partyjny, legitymizacja, system monopartyjny, system dwupartyjny, system wielopartyjny, system partii dominującej, system dwublokowy.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: <i>jednopartyjność, system kooperacji partii, system rozbitcia partyjnego, forma dwuipółpartyjna, złota reguła 2+2+2+1;</i> – przedstawia systemy partyjne w państwach niedemokratycznych – monopartyjny, partii hegemonicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia na przykładach poszczególnych państw systemy partyjne w państwach demokratycznych: dwupartyjny, dwublokowy, partii dominującej, dwóch partii dominujących, rozbitcia wielopartyjnego, kooperacji partii. 	<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje analizy porównawczej systemów partyjnych w państwach demokratycznych; – wykazuje, że w państwach tego typu mogą istnieć systemy charakteryzujące się pozornym pluralizmem lub takie, w których partie nie mają realnego znaczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje systemy partyjne w wybranych państwach demokratycznych (np. w Republice Francuskiej, Republice Federalnej Niemiec, Stanach Zjednoczonych Ameryki, Konfederacji Szwajcarskiej, Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Republice Włoskiej); – uzasadnia, który z wariantów systemu wielopartyjnego uznaje za najbardziej korzystny.

<p>3. Partie polityczne w Polsce (tu też: Marketing polityczny)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: <i>progi wyborcze, elektorat, kampania pozytywna i negatywna</i>; – przedstawia cechy konstytutywne partii politycznych; – wymienia partie obecne na polskiej scenie politycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: <i>system rozbitcia partyjnego, marketing polityczny, hasła populistyczne</i>; – wymienia partie polityczne, które w ostatnich wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przekroczyły próg niezbędny do uzyskania dotacji budżetowej, i nazwiska ich liderów; – przedstawia podstawowe założenia programowe tych ugrupowań. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia związki między partiami politycznymi a społeczeństwem; – charakteryzuje partie polityczne działające współcześnie w Rzeczypospolitej Polskiej z punktu widzenia ideologii np. poprzez zastosowanie tzw. kompasu politycznego; – omawia sposób finansowania partii w RP. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia cele i przedstawia formy marketingu politycznego; – rozważa na wybranych przykładach zjawisko kryzysu partii politycznych i trafność kategorii <i>polityki bez ideologii</i>; – charakteryzuje etapy rozwoju systemu partyjnego w RP. 	<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje krytycznej analizy materiałów z kampanii wyborczych (np. spoty, memy, ulotki i hasła wyborcze); – ocenia stosowane przez partie polityczne metody rywalizacji o elektorat w odniesieniu do standardów demokracji.
<p>4. Ordynacje wyborcze</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: <i>ordynacja wyborcza, kodeks wyborczy, system większościowy, proporcjonalny i mieszany</i>; – wymienia funkcje wyborów. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: metoda Hare'a-Niemeyera, D. Hondta, Sainte-Lague; – wyjaśnia, jak przeprowadzane są powszechne i bezpośrednie wybory organów władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – na przykładzie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej porównuje ordynację proporcjonalną i większościową; – wyjaśnia skutki stosowania progów wyborczych dla reprezentatywności wyborców; – analizuje przejawy naruszenia uczciwości procedur wyborczych. 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje potencjalne wady i zalety każdego z tych systemów wyborczych; – przedstawia – z wykorzystaniem wyników badań opinii publicznej – formy i poziom niekonwencjonalnej partycypacji politycznej (np. zgromadzenia i petycje) w Rzeczypospolitej Polskiej; – analizuje – z wykorzystaniem danych o frekwencji wyborczej – problem 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje zjawisko populizmu obecne we współczesnej polityce i jego konsekwencje; – rozważa, czy korzystanie z praw i wolności politycznych z nią związanych jest konieczne dla właściwego funkcjonowania demokracji;

				absencji wyborczej; – wyjaśnia przyczyny tego zjawiska.	– wyjaśnia, jakie czynniki wpływają na zmianę preferencji politycznych wyborców w Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Czy powinno zmienić się metodę wybierania posłów do sejmu? – dyskusja	– wyjaśnia pojęcie: <i>jednomandatowe okręgi wyborcze (JOW-y)</i> .	– przedstawia opinie dotyczące słuszności zmiany metody wybierania posłów do sejmu zawarte w zamieszczonych źródłach.	– porównuje obie opinie dotyczące jednomandatowych okręgów wyborczych oraz wskazuje zawarte tam zalety i wady takiego działania.	– przedstawia własne stanowisko wobec problemu zmiany metody wybierania posłów do sejmu; – ocenia i popiera własne stanowisko odpowiednimi argumentami.	– formułuje i uzasadnia własne stanowisko i broni go na forum.
6. Rywalizacja o władzę – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
7. Rywalizacja o władzę – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
X. Państwo					
1. Mechanizmy sprawowania władzy	– wyjaśnia pojęcia: <i>władza, prawnomocność władzy, władza ludu, reżim polityczny, totalitaryzm, reżim autorytarny, junta, dyktatura jednostki, machiawelizm.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>pośrednia forma sprawowania władzy, mechanizm społeczeństwa obywatelskiego.</i>	– przedstawia niedemokratyczne mechanizmy sprawowania władzy; – wyjaśnia na podstawie tekstu Ryszarda Kapuścińskiego, jaki był stosunek cesarza do patologii władzy.	– charakteryzuje demokratyczne mechanizmy sprawowania władzy; – analizuje mechanizmy sprawowania władzy przedstawione przez Niccolò Machiavello i Ryszarda Kapuścińskiego.	– analizuje mechanizmy sprawowania władzy na podstawie literatury (np. fragmentów tekstu <i>Księżę</i> Niccolò Machiavellego lub fragmentów tekstu <i>Cesarz</i> Ryszarda Kapuścińskiego); – porównuje me-

					chanizmy sprawowania władzy w państwach demokratycznych i nie-demokratycznych.
2. Głowa państwa we współczesnym świecie	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>głowa państwa, elekcja, prerogatywy, kontrasygnata, inicjatywa ustawodawcza, desygnowanie premiera, egzekutywa zamknięta, egzekutywa otwarta.</i></p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>elekcja powszechna, elekcja pośrednia, prawo weta ustawodawczego, skrócenia kadencji parlamentu;</i></p> <p>– wyjaśnia rolę głowy państwa we współczesnych państwach demokratycznych;</p> <p>– omawia różnice między egzekutywą otwartą a zamkniętą.</p>	<p>– przedstawia, odwołując się do przykładów, typologie współczesnych monarchii ze względu na pozycję głowy państwa (absolutna, konstytucyjna, parlamentarna);</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegają relacje między rządem a głową państwa w poszczególnych systemach politycznych.</p>	<p>– charakteryzuje uprawnienia głowy państwa w wybranym państwie;</p> <p>– odróżnia prerogatywy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej od innych jego uprawnień;</p> <p>– analizuje normy dotyczące sukcesji.</p>	<p>– analizuje sposób wyboru i charakteryzuje formę (jednoosobowa lub kolegialna) głowy państwa we współczesnych republikach;</p> <p>– uzasadnia, z czego wynikają różnice w pozycji głowy państwa.</p>
3. Ustrój polityczny Stanów Zjednoczonych	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>system prezydencki, państwo federacyjne, prezydent, wiceprezydent, Kongres, Izba Reprezentantów, Senat.</i></p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>procedura impeachmentu, Sąd Najwyższy, sądy szczególne, sądy federalne, poprawka do konstytucji;</i></p> <p>– omawia pozycję prezydenta w systemie politycznym Stanów Zjednoczonych.</p>	<p>– charakteryzuje przedmiot i zakres odpowiedzialności konstytucyjnej;</p> <p>– przedstawia procedury egzekwowania odpowiedzialności konstytucyjnej w Rzeczypospolitej Polskiej i Stanach Zjednoczonych Ameryki;</p> <p>– wykazuje, że elementy systemu semiprezydenckiego/parlamentarno-prezydenckiego obowiązują w Rzeczypospolitej Polskiej.</p>	<p>– charakteryzuje systemy ze szczególną rolą prezydenta – klasyczny prezydencki (na przykładzie Stanów Zjednoczonych Ameryki) i semiprezydencki/parlamentarno-prezydencki (na przykładzie Republiki Francuskiej);</p> <p>– charakteryzuje system wyborczy w Stanach Zjednoczonych.</p>	<p>– na podstawie XIV poprawki do Konstytucji USA analizuje obowiązującą w tym państwie zasadę nadawania obywatelstwa USA z mocy prawa;</p> <p>– uzasadnia swoją odpowiedź w ww. kwestii.</p>

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia rocznej oceny klasyfikacyjnej					
(obejmują wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia śródrocznej oceny klasyfikacyjnej).					
4. System półprezydencki we Francji i w Rosji	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: <i>system półprezydencki, system parlamentarno-prezydencki, Rada Gabinetowa, Zgromadzenie Narodowe, Senat, Najwyższa Rada Sądownictwa, Rada Konstytucyjna, system superprezydencki, Zgromadzenie Federalne, Duma Państwowa, Rada Federacji, Sąd Konstytucyjny Federacji Rosyjskiej, Sąd Najwyższy Federacji Rosyjskiej, Naczelny Sąd Arbitrażowy Federacji Rosyjskiej.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: <i>zasada incompatibilis, kohabitacja, demokracja;</i> – wyjaśnia mechanizmy wyłaniania rządu i jego odpowiedzialności politycznej na przykładzie Republiki Federalnej Niemiec i Federacji Rosyjskiej; – porównuje te mechanizmy z obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje systemy polityczne z zachwianym podziałem władzy – parlamentarno-komitetowy/rządy konwentu (na przykładzie Konfederacji Szwajcarii) i superprezydencki (na przykładzie Federacji Rosyjskiej); – przedstawia instytucjonalne warunki funkcjonowania demokracji w takich systemach; – porównuje uprawnienia prezydentów Francji i Rosji. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje systemy ze szczególną rolą prezydenta – klasyczny prezydencki (na przykładzie Stanów Zjednoczonych Ameryki) i semiprezydencki (na przykładzie Republiki Francuskiej); – charakteryzuje typy relacji między rządem a głową państwa na przykładzie Republiki Francuskiej (w tym sytuacji koabitacji) oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej. 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje mechanizmy tworzenia koalicji gabinetowych na przykładzie Republiki Francuskiej i Republiki Federalnej Niemiec; – porównuje sytuację rządów mniejszościowych i większościowych ze względu na ich stabilność i możliwości działania; – porównuje i ocenia uprawnienia władzy ustawodawczej we Francji i w Rosji.
5. Ustrój polityczny Wielkiej Brytanii i Niemiec	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: <i>polityczna odpowiedzialność, odpowie-</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: <i>kontrasygnata, okres pełnomocnictw, speaker, whipowie, rząd</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jaką pozycję w angielskim aparacie władzy zajmuje monarcha; – przedstawia mechanizmy two- 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia mechanizmy wyłaniania rządu i jego odpowiedzialności politycznej na przykładzie Republiki Federalnej 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje systemy polityczne oparte na współpracy legislacyjnej i egzekutywy

	<p><i>działność konstytucyjna, system kanclerski, monarchia dziedziczna, Izba Gmin, Izba Lordów, kanclerz, Sąd Najwyższy Zjednoczonego Królestwa, Trybunał Federalny, Federalny Trybunał Konstytucyjny.</i></p>	<p><i>związkowy, Bundestag, Bundesrat, Federalny Trybunał Administracyjny, Federalny Sąd Pracy;</i> – charakteryzuje uprawnienia kanclerza i parlamentu angielskiego.</p>	<p>rzenia koalicji gabinetowej na przykładzie Republiki Francuskiej i Republiki Federalnej Niemiec; – porównuje sytuację rządów mniejszościowych i większościowych ze względu na ich stabilność i możliwość działania.</p>	<p>Niemiec; – porównuje te mechanizmy z obowiązującymi w RP; – charakteryzuje typy relacji między rządem a głową państwa na przykładzie Republiki Francuskiej (w tym sytuacji koabitacji) oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.</p>	<p>– parlamentarno-gabinetowy (na przykładzie Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej) i kanclerski (na przykładzie Republiki Federalnej Niemiec); – uzasadnia, że elementy tych systemów obowiązują w RP.</p>
<p>6. Ustrój polityczny Włoch i Szwajcarii</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>system parlamentarno-gabinetowy, prezydent, Izba Deputowanych, Senat, Najwyższa Rada Sądownicza, Sąd Kasacyjny, Sąd Konstytucyjny, Rada Związkowa, Zgromadzenie Związkowe, Rada Narodowa.</i></p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>pragmatyzm, system parlamentarno-komitetowy (konwentu), Rada Kantonów, Sąd Federalny;</i> – wymienia cechy systemu parlamentarno-gabinetowego i parlamentarno-komitetowego.</p>	<p>– przedstawia uprawnienia prezydenta Włoch; – omawia instytucjonalne warunki funkcji demokracji w systemie parlamentarno-komitetowym.</p>	<p>– uzasadnia związek struktury parlamentu Szwajcarii z federalnym charakterem państwa; – charakteryzuje system polityczny z zachwianym podziałem władzy – parlamentarno-komitetowy (rządy konwentu na przykładzie Konfederacji Szwajcarii).</p>	<p>– analizuje zasady funkcjonowania władzy wykonawczej, ustawodawczej i sądowniczej we Włoszech i Szwajcarii.</p>
<p>7. Dezintegracja państw złożonych w Europie</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>integracja, dezintegracja, Wspólnota Niepodległych Pań-</i></p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>Jesień Narodów, traktat białowieski, aksamitna rewolucja;</i></p>	<p>– wyjaśnia wpływ Jesieni Narodów na dezintegrację państw złożonych bloku socjalistycznego; – omawia procesy integracyjne i dezintegracyjne zachodzące w</p>	<p>– porównuje procesy dezintegracji ZSRR, Czechosłowacji i Jugosławii; – uzasadnia, dlaczego wydarzenia w Czechosłowacji okre-</p>	<p>– analizuje przykłady procesów dezintegracji państw złożonych w Europie na przykładzie</p>

	<i>stw, aksamitny rozwój .</i>	– przedstawia proces dezintegracji ZSRR.	Europie na przestrzeni wieków.	śła się mianem „aksamitnej rewolucji” albo „aksamitnego rozvodu”.	ZSRR, Czechosłowacji i Jugosławii.
8. Władza regionalna w państwach federalnych i unitarnych	– wyjaśnia pojęcia: <i>państwo unitarne zdecentralizowane, region, departament, gmina, prowincje, wspólnoty kantonalne.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>wspólnoty autonomiczne, municypia gminy;</i> – wymienia cztery modele systemów ustrojowych gmin w Niemczech: północnoniemiecki, południowoniemiecki, magistracki i burmistrzowski.	– przedstawia kompetencje i uzasadnia znaczenie organów władzy regionalnej w państwach federalnych i unitarnych na przykładzie republiki Francuskiej, Królestwa Hiszpanii, Republiki Federalnej Niemiec i Konfederacji Szwajcarskiej; – porównuje mocne i słabe strony państwa unitarnego i złożonego.	– na podstawie tekstu źródłowego (Konstytucji Konfederacji Szwajcarskiej) rozstrzyga, czy w Szwajcarii wszystkie gminy mają zapewniony taki sam zakres autonomii oraz uzasadnia swoją odpowiedź.	– porównuje kompetencje i znaczenie organów władzy regionalnej w państwach federalnych i unitarnych.
9. Reżimy demokratyczne i hybrydowe w państwach pozaeuropejskich	– wyjaśnia pojęcia: <i>reżim demokratyczny, reżim hybrydowy, republika prezydencka, parlamentarna, republika związkowa, system quasi-federalny, federalna demokracja parlamentarna, doktryna apartheidu, Partia Akcji Ludowej, gabinet.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Wielonarodowe Zgromadzenie Ustawodawcze, Izba Deputowanych, Izba Senatorów, Sąd Najwyższy, sądy departamentalne, sądy orzekające, Izba Ludowa, Izba Stanów, sądy okręgowe, sądy stanowe, Sąd Najwyższy, Zgromadzenie Narodowe, Krajowa Rada Prowincji, sądy rejonowe, sądy wyższe, Najwyższy Sąd Apelacyjny,</i>	– przedstawia niezachodni reżim demokratyczny lub hybrydowy (np. funkcjonujący w Wielonarodowym Państwie Boliwia, Republice Indii, Republice Południowej Afryki i Republice Singapuru).	– wskazuje różnice w zasadach funkcjonowania władzy sądowniczej w Boliwii, Indiach, RPA i Singapurze; – rozstrzyga, czy Boliwia, RPA i Singapur to reżim demokratyczny, czy hybrydowy i uzasadnia swoją odpowiedź.	– dokonuje analizy porównawczej zasad funkcjonowania władzy ustawodawczej w Boliwii, Indiach, RPA i Singapurze; – dokonuje analizy porównawczej zasad funkcjonowania władzy wykonawczej w Boliwii, Indiach, RPA i Singapurze.

		<i>Trybunał Konstytucyjny, jednoizbowy parlament, Prezydencka Rada Praw Mniejszości, sądownictwo powszechne.</i>			
10. Reżimy niedemokratyczne we współczesnym świecie	– wyjaśnia pojęcia: <i>elekcyjna monarchia absolutna, republika superprezydencka, państwo socjalistyczne, Komunistyczna Partia Chin, republika socjalistyczna, reżim totalitarny, ideologia dżucze, Partia Pracy Korei, autorytarna republika superprezydencka, Demokratyczna Partia Turkmenistanu.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Rada Koronna, Rada Konsultacyjna, Rada Ministrów, Zgromadzenie Narodowe, Izba Reprezentantów, Rada Republiki, Ogólnochińskie Zgromadzenie Przedstawicieli Ludowych (OZPL), Stały Komitet OZPL, Rada Państwa (rząd), Najwyższe Zgromadzenie Ludowe, Przewodniczący Prezydium, Komisja Spraw Państwowych.</i>	– przedstawia niezachodni reżim niedemokratyczny (np. funkcjonujący w Arabii Saudyjskiej, na Białorusi, w Chinach Koreańskiej Republice Ludowo-Demokratycznej i Turkmenistanie); – charakteryzuje reżim niedemokratyczny funkcjonujący w Europie.	– porównuje pozycję głowy państwa w reżimach niedemokratycznych; – porównuje pozycję władzy ustawodawczej w reżimach niedemokratycznych.	– ocenia poziom przestrzegania praw człowieka w reżimach niedemokratycznych; – analizuje, czy warto rezygnować z wolności prasy, dostępu do internetu w zamian za bezpieczeństwo socjalne gwarantowane przez państwo.
11. Relacje państwo – Kościół we współczesnym świecie	– wyjaśnia pojęcia: <i>państwo neutralne światopoglądowo, laicyzacja państwa, kraje neutralne światopoglądowo,</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>państwo teokratyczne, prawo szariat, Ajatollah, państwo ateistyczne;</i> – omawia różne rozwiązania doty-	– przedstawia funkcjonujące w Rzeczypospolitej Polskiej Kościoły i inne związki wyznaniowe; – wyjaśnia różnicę w podejściu do Kościoła i związków wyznaniowych w państwie radykalnie świeckim i umiarkowanie świec-	– przedstawia modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim (na podstawie przepisów konkordatu) oraz wybranym związkiem wyznaniowym (na pod-	– analizuje, która regulacja stosunków państwo – Kościół jest najbardziej niesprawiedliwa z punktu widzenia praw jed-

	<i>państwa radykalnie świeckie, państwo umiarkowanie świeckie, państwo wyznaniowe.</i>	czące regulacji stosunków państwo – Kościół.	kim; – charakteryzuje źródła finansowania Kościołów w Europie.	stawie ustawy); – uzasadnia, czy można zakazywać ludziom budowy świątyń i noszenia ich symboli religijnych.	nostki do wolności wyznania i uzasadnienia swoje stanowisko; – ocenia na podstawie różnych źródeł informacji stopień wolności religijnej na świecie.
12. Relacje państwo – Kościół w Polsce	– wyjaśnia pojęcie: <i>konkordat, związek wyznaniowy.</i>	– wyjaśnia pojęcie: <i>neutralny światopogląd;</i> – przedstawia model relacji państwo – Kościół w Rzeczypospolitej Polskiej.	– przedstawia funkcjonujące w Rzeczypospolitej Polskiej Kościoły i inne związki wyznaniowe; – charakteryzuje źródła finansowania Kościoła w Rzeczypospolitej Polskiej.	– przedstawia modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim (na podstawie przepisów konkordatu) oraz wybranym związkiem wyznaniowym (na podstawie ustawy).	– ocenia na podstawie różnych źródeł informacji stopień wolności religijnej w Rzeczypospolitej Polskiej.
13. Oceń warunki studiowania w Polsce ze względu na panujący w kraju reżim polityczny – dyskusja	– wyjaśnia pojęcie: <i>reżim polityczny.</i>	– przedstawia opinie dotyczące słuszności studiowania w Polsce ze względu na panujący w kraju reżim polityczny, zawarte w zamieszczonych źródłach.	– porównuje obie opinie dotyczące słuszności studiowania w Polsce ze względu na panujący w kraju reżim polityczny oraz wskazuje zawarte tam zalety i wady takiego działania.	– przedstawia własne stanowisko wobec problemu słuszności studiowania w Polsce ze względu na panujący w kraju reżim polityczny; – ocenia i popiera własne stanowisko odpowiednimi argumentami.	– formułuje i uzasadnia własne stanowisko oraz broni go na forum.
14. Państwo – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
15. Państwo – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.

Ocena śródroczna

I. USTRÓJ RP

1. Konstytucja i jej rodzaje	Ustawy zasadnicze	– prawidłowo opisuje procedury uchwalania konstytucji;	– zna kryteria podziału konstytucji na przykładach państw takich jak Wielka Brytania, Polska, Francja i Republika Weimarska;	– charakteryzuje genezę konstytucji na wybranych przykładach;	– zestawia różne cechy konstytucji, – analizuje procedurę uchwalania konstytucji;	–wymienia i opisuje etapy procedur uchwalania konstytucji na przykładzie Konstytucji RP;
2. Konstytucyjne zasady ustroju Rzeczypospolitej Polskiej	Tworzenie prawa w demokratycznych państwach	– wskazuje na genezę państwa prawa, – wymienia zasady funkcjonowania państwa prawa na przykładzie ustroju RP;	– przedstawia zasady budujące ustrój: suwerenność, subsydiarność, unitaryzm, gospodarka rynkowa, pluralizm;	– wymienia i charakteryzuje akty prawa międzynarodowego W polityce ustrojowej państwa;	– przedstawia rolę aktów prawnych w budowaniu ustroju;	– analizuje najważniejsze zasady ustroju RP, – omawia zasady i formy realizacji demokratycznego państwa;
3. Działalność parlamentu w praktyce	Parlamentaryzm	– posługuje się pojęciami: <i>immunitet formalny i materialny, interpelacja, zapytanie poselskie, kontrole poselskie,</i>	–wie, w jaki sposób opozycja wpływa na działania parlamentu, –wymienia narzędzia nacisku i	– analizuje tryby pracy parlamentu, – omawia zwyczajowe działania opozycji;	– porównuje działanie opozycji parlamentarnej i pozaparlamentarnej;	– uzasadnia zasadność proceduralności w pracy parlamentu;

		<i>konstruktywne wotum nieufności;</i>	kontroli w parlamencie, – wymienia rodzaje opozycji;			
4. Władza ustawodawcza – Sejm RP	Organizacja pracy Sejmu, władza ustawodawcza i jej zasięg	–wymienia funkcje i kompetencje Sejmu;	– prawidłowo omawia procedury wyborów do Sejmu, –zna aktualny skład Sejmu RP (partie, ich liderów, marszałka Sejmu);	– charakteryzuje metodę D’Hondta, – wie, co określa ważność wyborów;	– porównuje obszary pracy Prezydium Sejmu, Konwentu Seniorów, komisji śledczych, komisji sejmowych, kół, klubów i zespołów parlamentarnych;	– omawia organizację Sejmu, –objaśnia procedury stosowane w nadzwyczajnych sytuacjach,
5. Władza ustawodawcza – Senat RP i Zgromadzenie Narodowe	Działanie i funkcje Senatu, Zgromadzenie Narodowe	– wymienia podstawowe funkcje i kompetencje senatorów i Zgromadzenia Narodowego;	– omawia procedury wyborów do Senatu, – zna aktualny skład Senatu RP (senatorów z różnych ugrupowań, marszałka);	– charakteryzuje pozycję Senatu i ZN w parlamencie;	– analizuje przepisy Konstytucji RP i ustaw dotyczące pracy Senatu i ZN;	– uzasadnia zastosowanie przepisów Konstytucji RP w sytuacjach wyjątkowych (Marszałek Senatu RP pełni tymczasowo obowiązki prezydenta);
6. Proces legislacyjny	Proces legislacyjny	–wymienia ścieżki legislacyjne, –zna etapy procesu	– zna proces rozpatrywania ustawy przez Sejm;	– charakteryzuje przebieg głosowania w procesie legi-	–analizuje, na czym polega inicjatywy ustawodawcza i	–uzasadnia zasadność publikowania ustaw w „Dzienniku

		legislacyjnego;		slacyjnym;	ludowa;	Ustaw”;
7. Władza wykonawcza – Prezydent RP	Prezydent RP, prerogatywy, uprawnień Prezydenta	– posługuje się pojęciami: <i>kadencja, kontrasygnata, kadencyjność, prerogatywy</i> ;	– wie, w jakich sytuacjach wymagana jest kontrasygnata, – wie, które kompetencje Prezydenta RP nie wymagają kontrasygnaty;	– wymienia Prezydentów RP od 1922 r. – charakteryzuje wymagania stawiane kandydatowi na Prezydenta RP, – omawia proces wyborów na prezydenta;	– tłumaczy, na czym polega odpowiedzialność konstytucyjna i polityczna, – analizuje zakres kompetencji prezydenta RP;	– zestawia wybrane modele prezydentur w innych państwach z modelem prezydentury w Polsce;
8. Władza wykonawcza – Rada Ministrów.	Zasady i skład rządu	– wyjaśnia kompetencje Rady Ministrów;	– zna członków Rady Ministrów;	– przedstawia procedury powoływania rządu;	– charakteryzuje odpowiedzialność Rady Ministrów; – omawia skuteczność rządu;	– uzasadnia wyjątkowe sytuacje takie jak dymisja rządu

UWAGI:

1. Ocenę wyższą otrzymuje uczeń spełniający łącznie wymagania edukacyjne określone dla ocen niższych np. ocenę dobrą otrzymuje uczeń spełniający wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz dobrą.
2. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na poszczególne pozytywne oceny.

3. W przypadku nie zrealizowania tematów lekcji (zagadnień) w I okresie będą one realizowane po klasyfikacji śródrocznej. W tym przypadku obowiązują również wymagania edukacyjne dla tych tematów (zagadnień).